

O cafea, o lulea și o iubită. O iubire „pașoptistă” în Veneția anului 1846

Ioana Manta-Cosma

Rezumat. Mărturiile lui Vasile Alecsandri sunt reunite într-un jurnal de călătorie. Acest tip de notații „trăiesc” doar pe durata călătoriei, spre deosebire de restul jurnalelor care poate apărea oricând (nu numai când diaristul își începe călătoria) și se poate încheia odată cu moartea diaristului. Povestea de dragoste între Vasile Alecsandri și Elena Negri (sora lui Costache Negri) durează doar două luni și se petrece la Veneția. Jurnalul este focalizat asupra poveștii de iubire, chiar dacă notațiile aparțin unui jurnal de călătorie. Articolul prezintă și analizează manifestarea iubirii și a altor sentimente, atitudinea între cei doi iubiți, universul cultural, aspecte ce sunt specifice secolului al XIX-lea românesc.

Cuvinte cheie: Veneția, 1846, Vasile Alecsandri, pașoptism, iubire, jurnal intim, univers cultural, istoria-ficțiune.

A Coffee, A Pipe And A Girlfriend. Love In Venice 1846

Ioana Manta-Cosma

Abstract. The notes of Vasile Alecsandri represent a travel journal. This kind of notes exists only during the journey, unlike the rest of the journals that may appear anytime (not only when the diarist begins his journey) and they may end only because of the diarist's death. The love story of Vasile Alecsandri and Elena Negri (Costache Negri's sister) takes only two months and it happens in Venice. The journal is focused on the love story more than on the journey, even if the notes are a travel journal. The article presents the manifestation of love and other feelings, the attitude between the lovers, the cultural universe that are specific to Romanian XIXth century.

Keywords: Venice, 1846, Vasile Alecsandri, love, diary, cultural universe, historiographic fiction.

Problemele sociale și ideologice ale igienei în secolul al XIX-lea și la începutul secolului XX. Higiena urbană

Simona Nicoară

Rezumat. Domeniul h(igienei) nu este o invenție a secolului al XIX-lea, dar în acest secol el a intrat în dezbaterile interdisciplinare, s-a sedimentat pe descoperirile științifice remarcabile. Modernizarea societății nu putea fi realizată fără igienă, sub toate aspectele ei (individuală, școlară, publică, rurală, urbană etc.) unul dintre scopurile supreme ale lumii civilizate fiind sănătatea individuală și colectivă. Unele

dintre dezbaterile medicale și științifice ale secolului al XIX-lea au dat impresia că domeniul igienei n-a fost eficient susținut în societățile istorice, de aceea era nevoie de noi măsuri, norme, reguli, care să fie respectate la nivelul comunităților. Discursul acuzator asupra tradiției igienice s-a datorat noilor poziții ideologice și științifice care au căpătat un loc privilegiat în rândul opiniei științifice și publice. Începutul secolului al XX-lea a cuposcut, în întreg spațiul românesc, o efuziune de entuziasm privind progresele civilizației, printre care și cele legate de „igienă”. Starea de spirit care încuraja mediul medical și sanitar românesc a fost legată de speranța progresului culturii și civilizației moderne, care cuprindea inevitabil și societatea românească. Științele treceau la sfârșitul secolului al XIX-lea printr-un progres de democratizare, pretinzând că nu mai reprezentau privilegiul celor bogați și puternici, ci deveneau proprietatea popoarelor.

Secolul al XIX-lea a fost elogiut, mai ales de către specialiștii progresului cultural, pentru explicarea, inițierea și aplicarea rațională a unor măsuri de combatere a mizeriei și bolilor, care afectau constant și deseori periculos spațiul urban și rural. Concentrările urbane, consecință a emigrărilor provenite din mediul rural, au antrenat o serie de efecte îngrijorătoare, mai ales exploziile epidemice (tuberculoză, holeră etc.) Cu toate neajunsurile la sfârșitul veacului al XIX-lea autoritățile urbane au devenit tot mai receptive la măsurile propuse de specialiști în vederea modernizării și salubrității spațiului urban.

Cuvinte cheie: modernizarea moravurilor, igienă, igiena de rasă, urbanism modern, salubritate publică.

Les problèmes sociaux et idéologiques de l'hygiène au XIXe siècle et début du XXe siècle. Hygiène urbaine.

Simona Nicoară

Résumé. Le domaine de l'(h)giène n'est pas une invention du XIXe siècle, mais dans ce siècle, il est entré dans un débat interdisciplinaire et il s'est sédimenté sur des découvertes scientifiques remarquables. La modernisation de la société ne pourrait pas être réalisée sans l'hygiène, sous toutes ses formes (individuelle, scolaire, publique, rurale, urbaine etc.) l'un des objectifs suprêmes du monde civilisé étant la santé individuelle et collective. Les débats médicaux et scientifiques du XIXe siècle ont donné l'impression que le domaine de l'hygiène n'a pas été soutenu efficacement dans les sociétés historiques, ce qui a nécessité des nouvelles mesures, des normes, des règles à suivre au niveau des communautés. Le discours accusateur sur la tradition de l'hygiène était dû à de nouvelles positions scientifiques et idéologiques qui ont acquis une place privilégiée auprès de l'opinion scientifique et publique. Au début du XXe siècle nous retrouvons un épanchement d'enthousiasme dans l'entière espace roumain en ce qui concerne les progrès de la civilisation parmi lesquels «l'hygiène». L'état d'esprit qui a encouragé le milieu médical roumain a été lié à l'espoir du progrès de la culture et de la civilisation moderne, qui concerné également et inévitablement

la société roumaine. A la fin du XIX siècle, les sciences ont traversées un processus de démocratisation, réclament qu'elles ne représentaient plus le privilège des riches et des puissants, mais elles sont devenues la propriété du peuple.

Le XIXe siècle a été élogié, en particulier par les spécialistes du progrès culturel, pour les explications, les initiations et les applications rationnelles des mesures de lutte contre la pauvreté et les maladies, qui touchaient constamment et souvent dangereux les zones urbaines et rurales. Les agglomérations urbaines, consécutif de l'émigration des zones rurales, ont conduit à une série d'effets perturbateurs comme par exemple les éclats épidémiques (tuberculose, le choléra etc.) Avec tous les défauts de la fin du XIXe siècle, les autorités urbaines sont devenues de plus en plus réceptives aux mesures proposées des spécialistes en vue de la modernisation et de l'assainissement de l'espace urbain.

Mots-clés: la modernisation des mœurs, l'hygiène, l'hygiène de la race, l'urbanisme moderne, la salubrité publique.

Preotul, Cartea și riturile de trecere în lumea țăranilor români din Transilvania secolului al XIX – lea

Valer Simion Cosma

Rezumat. În lumea țăărănească a românilor ardeleni din secolul al XIX-lea preotul joacă un rol important nu doar ca lider al comunității ci mai ales ca om al sacrului. Marile evenimente din viața individuală și comunitară – naștere, botez, nuntă, moarte - necesită prezența preotului care prin slujbele și ritualurile pe care le oficia, restabilește echilibrul și liniștea comunității. Puterea de a influența viața lumească și viața de apoi, atribuită lui prin funcția sa și prin abilitățile sale (cititul de exemplu), fac din preot un personaj central al universului tradițional.

Cuvinte cheie: preot, carte, putere, lume țăărănească, ritual, magie.

The Priest, The Book End The Passing Rites In The Rural World From Transylvania Of The Xix–Th Century

Valer Simion Cosma

Abstract. In the traditional peasant world of the Transylvanian Romanians of the nineteenth century, the priest plays an important role, not only as a community leader, but also as a man of the sacred. Great individual and community events – birth, baptism, marriage, death – requires the presence of the priest wich restore balance and peace of the community by celebrating rituals. The power to influence the wordly life and afterlife, present the priest as a central character of the traditional universe.

Keywords: priest, book, power, rural world, ritual, witchcraft.

Imaginea școlii primare românești din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Imaginea învățătorilor și a elevilor în presa pedagogică.

Cristian Lupu

Rezumat. Istoria școlii românești din Transilvania s-a axat, în istoriografia românească, în mare parte pe prezentarea contribuției acesteia în cultura și a rolului său în societatea românească, evitându-se conturarea unei imagini complete a acesteia în care să se arate situația grea în care se afla din cauza problemelor financiare, a slabei instrucții a învățătorilor, a absenteismului școlar etc. Revistele pedagogice, prin articolele cu caracter modelator, ne oferă posibilitatea de a urmări școala și pe elevi săi și să evidențiem aceste probleme. Școala s-a confruntat cu o serie de clișee pe parcursul secolului XIX, clișee pe care revistele pedagogice au încercat să le elimine din gândirea populară. “Căci n-au să se facă popi sau domni” sau “ei lasă ștregarule, ca te-oi trimite eu la școală; ți-o rupe el dascălul urechile” sunt câteva din imaginile cu care se confunda școala și împotriva cărora revistele pedagogice au propus o serie de articole. Acestea au încercat să corecteze comportamentul învățătorilor și a elevilor dându-ne astfel posibilitatea de a observa defectele acestora, de la învățători care “sciu de ajunsu” la elevi care lipseau de la școală din cauza unor superstiții. Școala primară românească ne oferă deopotrivă atât imaginea de “pilon central al culturii românești” cât și imaginea unei instituții care se luptă să supraviețuiască.

Cuvinte cheie: școala primară, reviste pedagogice, învățători, elevi, absenteism, superstiții.

The romanian primary school image from Transylvania in the second half of the 19th century. The teacher and students image in scholar press.

Cristian Lupu

Abstract. The history of the Romanian school from Transylvania had focus, in its historiography, largely on presenting its contribution in the culture and its role in the society, avoiding outlining a complete image in which to be shown the hard situation that it finds itself because of the financial problems, weak instruction of the teachers, the scholar absenteeism etc. The educational magazines, with their shaping character, allows us to observe the school and its students and to point out its problems. The school experienced a series of stereotypes during the 19th century, stereotypes that educational magazines try to eliminate from the collective mentality. “Căci n-au să se facă popi sau domni” or “ei lasă ștregarule, ca te-oi trimite eu la școală; ți-o rupe el dascălul urechile” these are few of the images with which the school confronted and against which the educational magazines proposed a series of articles. They tried to correct the teacher and students behavior giving us the possibility to observe their flaws, from the teacher who “sciu de ajunsu” to the students that missed school

because of some superstitions. The Romanian primary school offers us both the image of a “central pillar of the Romanian culture” and the image of an institution that is fighting for survival.

Keywords: primary school, educational magazines, teachers, students, absenteeism, superstition.

Mituri naționale reflectate în muzica cultă românească din Transilvania secolului XIX - începutul secolului XX

Domnitorul ideal

Otilia Badea

Rezumat. Miturile istorice au constituit subiect de valorificare artistică în secolul al XIX-lea în spațiul european, iar influențele ideologiei naționaliste și-au pus amprenta și asupra culturii muzicale românești. Mitul unității și cel al domnitorului ideal au fost cel mai la îndemână pentru a picturaliza muzical valorile identitare. Analizarea unor balade muzicale ce transpun sonor subiecte istorice românești, reflectă viziunea naționalistă adaptată de compozitorii români la o serie de parametri ai creației muzicale, de la alegerea tematicii până la folosirea unor modalități de expresie artistică care să indice specificitatea poporului român.

Cuvinte cheie: mituri istorice, ideologie națională, Transilvania, mișcarea romantică, Wagner, tehnici artistice.

National Myths In The 19Th – Beginning Of 20Th Century Transylvania Romanian Music Culture

The ideal regnant

Otilia Badea

Abstract. In the European 19th century culture, a frequent topic for artistic representation where made by historical myths. The national ideology and the romanticism movement also took over the Romanian musical culture in becoming. Myths like the unity and ideal regnant where usually the source of inspiration for musical composers to render the identity values. This study tries to reflect the national vision or conscience that Romanian composers had in the late 19th century, and determined them to adapt for music this concepts, from the choosing of the subject to the using of artistic techniques that express the Romanian specific.

Keywords: historical myths, national ideology, Transylvania, romanticism movement, Wagner, artistic techniques.

Între ideologie și alcov, asasinarea morală a unui rector. Fl. Ștefănescu-Goangă învins de mesianismele secolului XX.

Cristian Manolachi

Primul capitol al studiului dedicat mesianismelor secolului XX și al impactului acestora în viața încercată a profesorului Ștefănescu Goangă, s-a orientat, în această primă fază a cercetării, către metehnele universitarului, printre care enumerăm încăpățânarea, oportunismul și *slăbiciunea pentru frumos*. Inițial, trupul robust al profesorului a fost scuturat de trei gloanțe, gloanțe lansate de revolverul unor studenți legionari. Mai apoi, comuniștii l-au încarcerat pentru *vina* de a fi *un înverșunat dușman al democrației*, și atât...

Ne-am străduit să oferim o imagine de perspectiva în privința Clujului universitar și am căutat să găsim răspunsuri pentru atrocitățile comise împotriva profesorului Goangă. A plătit tribut pentru atitudinea de tipul *Here I stand*, în ceea ce privește autonomia universitară. Legea educației la care a contribuit, în calitate de subsecretar de stat la Ministerul Educației, interzicea apartenența studenților și a profesorilor la un partid politic. Controversată e drept, justificată într-o oarecare măsură de contextul politic al epocii, a iritat multe personaje, care l-au condamnat. Odată cu ascensiunea comuniștilor, și-a menținut afirmațiile referitoare la independența politică a universității, fiind desființat în Scânteia de un *zelos lingău de partid*. A urmat carceră.

Legionarii au justificat tentativa de asasinat, invocând imoralitatea profesorului Goangă, care desfășura *activități extracurriculare* cu studentele. Cu toate că nu există dovezi concrete în acest sens, este probabil un astfel de scenariu. O confirmă mușamalizarea procesului în care Goangă este acuzat de relații amoroase cu o studentă. Incomod cu siguranță, imoral, probabil, găsim că resursele interioare necesare comiterii atentatului, Pop și Lăscăianu le-au identificat în chiar mediul universitar. Numeroasele greve studentești o confirmă. Ura pentru mediul universitar în special, a societății românești în general, s-a răsfrânt asupra celui mai reprezentativ personaj al sistemului, rectorul. Toate acestea, coroborate cu o psihoză a crimei, instalată la nivelul celor mai largi straturi ale mișcării legionare, l-au condamnat pe Ștefănescu Goangă.

Cuvinte cheie: violență politică, asasinat, ideologie, alcov, comuniști, legionari, rectorat, societate, Cluj.

Between Ideology and Alcove, The Moral Assassination of a Rector. Fl. Ștefănescu-Goangă Defeated by the Christhood of the 20th Century

Cristian Manolachi

Abstract. The first chapter dedicated to the study of the christhood of the twentieth century and of its impact upon the life of Stefanescu Goanga, was targeted, in this first phase of the research, among which we mention the stubbornness, opportunism and the weakness for beauty. Firstly, the body of the professor was shaken by three

bullets, launched by the revolver of some legionary students. Then, the Communists have imprisoned him for being a bitter enemy of “popular Democracy”, and nothing more....

I have tried to provide a view regarding the university society of Cluj and I have engaged myself to find answers to the atrocities committed against professor Goanga. He paid tribute for his “*Here I Stand*” attitude, regarding the university autonomy. The Education Law to which he contributed as a State Secretary of the Ministry of Education, was forbidding the students’ and teachers’ to belong to a political party. The law being controversial, justified, on one hand, by the political context of that time, it annoyed many people, who sentenced him. With the rise of Communism, he maintained his claims regarding the political independence of the University, being attacked by a follower of Communism in “*Scanteia*”, the communist party newspaper. Prison followed.

The legionnaires justified the assassination attempt, citing the immorality of professor Goanga, who was performing extracurricular activities with girls studying at the University. Although, there is no concrete evidence, that such a scenario was possible, the cover up of the process, in which Goanga was accused of amorous relations with a student, confirms it. Being certainly inconvenient, probably immoral, we find out that the necessary inside resources needed for committing the attack, were identified by Pop and Lascaianu within the academic environment. The large number of students’ strikes confirms it. The hatred towards the academic environment in particular and for the Romanian society in general, was reflected upon the most representative figure of the system, the Rector. All these, combined with a crime psychosis, implemented in the widest layer of the legionary movement, have sentenced Stefanescu Goanga.

Keywords: political violence, assassination, ideology, alcove, Communists, legionaries, Rectorate, society, Cluj

Enciclica „*Divini Redemptoris*” (1937) despre comunismul ateu

Mihai Teodor NICOARĂ

Rezumat. Comunismul a fost construit ca doctrină social-politică atee, complet intolerantă față de tradiția spirituală, în special creștină. Pentru Bisericile creștine propaganda comunistă, susținută prin presă, broșuri, afișe, mesaje radiofonice etc., a devenit o țintă a criticii intransigente, pentru că, pe fondul crizelor economice și a neîncrederii în strategiile politice de orice fel, comunismul ateu putea deveni o sursă puternică de fascinație. Vocea anticomunistă a Bisericilor creștine s-a accentuat tot mai mult în anii care au urmat primului război mondial, datorită abuzurilor și furiei anticreștine și anticleziastice, care se manifesta în Uniunea Sovietică. Venirea lui I.V.Stalin a înrăutățit și mai mult situația. Biserica Catolică, prin vocea Papei Pius XI, a

dat alarma anticomunistă în repetate rânduri, chemând la ripostă, nu numai religioasă, ci și intelectuală, culturală și politică împotriva comunismului ateu. Enciclica „*Divini Redemptoris*” din anul 1937 despre comunismul ateu a fost lansată într-un moment considerat *apocaliptic* de către Biserica Romei. Monstrul ateismului, care cucerea poporul sovietic printr-o propagandă sistematică și obligatorie, impunea o luptă urgentă și deschisă a lumii civilizate. Ateismul însemna pentru Papă „puterea întunericului”, care nu urmărea altceva decât să smulgă din mințile oamenilor pe Dumnezeu-Tatăl. Intenția atee a stalinismului lovea fără milă în fundamentele creștine și identitare ale tuturor națiunilor europene, de aceea riposta papală trebuia să fie puternică. Șansa creștinilor nu era alta decât solidarizarea imediată contra comunismului învrăjbitor.

Cuvinte cheie: Biserica Catolică, Enciclica papală, Pius XI, comunism, ateism.

The Encyclical Letter „*Divini Redemptoris*” (1937) on Atheist Communism

Mihai Teodor NICOARĂ

Abstract. Communism was constructed as an atheist social and political doctrine, completely intolerant to spiritual traditions, especially Christian ones. For Christian churches, Communist propaganda (supported through press, brochures, radio messages etc.) became a prime target for a relentless critique because, against the background of economical crises and mistrust in political strategies, atheist Communism could become a powerful and fascinating alternative. The anti-Communist attitude of Christian churches increased exponentially in the years preceding the First World War as a reaction to abuses and anti-Christian and anti-clerical fury in the Soviet Union. The ascent of I. V. Stalin further deteriorated the situation. The Catholic Church, led by Pope Pius XI, sounded the anti-Communist alarm on several occasions, advocating not only for religious opposition, but for intellectual, cultural and political retorts to atheist Communism. The 1937 encyclical letter „*Divini Redemptoris*” on atheist Communism appeared in a moment considered „apocalyptic” by the Church of Rome. The monster of atheism, that was subjecting the Soviet people through systematic and compulsory propaganda, called for an urgent and open fight from the civilized world. For the Pope, atheism meant „the power of darkness” that attempted at breaking the bond between people and God-the Father. Stalinism’s atheist intentions attacked the Christian foundations of all European nations; therefore the papal answer had to be a strong one. Christianity’s only chance was immediate solidarity against quarrelsome Communism

Keywords: Catholic Church, Pope’s Encyclical Letter, Pius XI, Communism, atheism.

Momente de cotitură în schimbarea mentalităților. Homosexualitatea în contextul Revoluției Moravurilor și a Conciliului Vatican II

Raluca Maria Viman

Rezumat. Articolul de față va urmări să surprindă principalele evenimente care duc la conturarea noilor mentalități aparținând societății de secol XX. Aceste transformări vor avea ca și consecințe – pe lângă altele – și revizuirea atitudinii celor două Biserici – cea catolică și cea ortodoxă – care vor fi nevoite să își schimbe discursul și să își reconsidere propriile valori și atitudini față de noile provocări aduse de societatea modernă. Lucrarea va fi împărțită în două părți, prima tratând *Revoluția moravurilor*, cea de-a doua discutând contextul și impactul *Conciliului Vatican II*. Revoluția Moravurilor reprezintă un moment de cotitură în istoria mentalităților. Aceasta a schimbat discursul în ceea ce privește atitudinile față de subiecte considerate anterior ca fiind imorale, interzise, sau rușinoase.

Astfel, văzută ca o perioadă în care sunt răsturnate vechile valori morale – acum apărând interesul pentru sexualitate și implicit pentru homosexualitate, Revoluția Moravurilor va constrânge cele două Biserici să intre într-un nou dialog cu lumea modernă. În acest context putem vorbi și de o criză a instituției bisericești, dar și de o contraofensivă a acesteia, anunțată prin Conciliu Vatican II. Acest eveniment este considerat a fi un moment de cotitură în istoria Bisericii Catolice, fiind cel mai amplu și mai original – din punct de vedere al abordării – conciliu catolic de până atunci, având ca și consecință o aliniere a Bisericii la realitățile societății moderne.

Cuvinte cheie: mentalități, valori morale, moravuri, homosexualitate, atitudini, modernitate, societate, biserică, sexualitate, demnitate.

Les moments de changement dans les mentalités. L'homosexualité dans le contexte de la Révolution des mœurs et de Concile Vatican II

Raluca Maria Viman

Résumé. Cet article va mettre en évidence les principaux événements qui vont aboutir à l'apparition de nouvelles mentalités de la société de XX-ème siècle. Ces transformations vont avoir comme conséquence, entre autres, le changement de la position des deux églises – orthodoxe et catholique – qui vont être obligées de changer leur propre discours et de revoir leurs propres valeurs et leur attitude devant les nouveaux provocations révélées par la société moderne.

L'article va être divisé en deux parties. La première partie va aborder La Révolution des mœurs et la deuxième va détailler le contexte historique et l'impacte social du Concile Vatican II. La Révolution des mœurs a été un moment crucial de tournure dans l'histoire des mentalités. Elle a changé le discours en ce qui concerne la position vis-à-vis des sujets considérés antérieurement immorales, interdits ou honteux.

Vue comme une période de renversement des vieilles valeurs morales, avec l'apparition de l'intérêt pour la sexualité humaine et pour l'homosexualité, La

Révolution des mœurs va obliger les deux églises d'entrer en dialogue avec la société moderne. Dans ce contexte nous pourrions parler d'une crise de l'institution cléricale mais aussi d'une contre-offensive annoncée par Le Concile Vatican II.

Cet événement est considéré crucial dans l'histoire de l'Eglise Catholique, étant le concile le plus ample et le plus original de point de vue de la modalité d'abord de cette problématique jusqu'à ce moment là, ayant comme conséquent un alignement de l'Eglise aux réalités modernes.

Mots-clés: mentalités, valeurs morales, mœurs, homosexualité, attitudes, modernité, société, église, sexualité, dignité.

Imaginarul antic în modernitate: semnificații culturale și politice

Alexandru Mamina

Rezumat. Articolul analizează modul în care au fost valorificate artistic, literar și ideologic reprezentările culturale antice în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, așadar în contextul clasicismului, neoclasicismului, respectiv al luminismului. Se disting astfel două direcții majore: prima – în secolul al XVII-lea –, care a utilizat reprezentările eroice antice pentru a legitima absolutismul monarhic în raport cu puterea tradițională a nobililor; a doua – în secolul următor –, a preluat din antichitate mai ales referințele republicane, pentru a susține civismul de inspirație democratică. În ambele împrejurări a fost vorba de fapt de crearea limbajului politic modern, între moștenirea creștină a evului mediu și formulările romantice iar apoi pozitive din secolul al XIX-lea.

Cuvinte cheie: reprezentări antice, ideologie monarhică, civism.

L'Imaginaire antique en modernité: significations culturelles et politiques

Alexandru Mamina

Résumé. L'article traite comment on a valorisé du point de vue artistique, littéraire et idéologique les représentations antiques durant le XVIIe et XVIIIe siècle, c'est-à-dire aux temps du classicisme, du néoclassicisme et des Lumières. On observe ainsi deux directions principales : la première – au XVIIe siècle – qui utilisa les représentations héroïques anciennes pour légitimer l'absolutisme royal envers le pouvoir traditionnel des nobles; la seconde – pendant le siècle suivant – qui a pris de l'Antiquité surtout les références républicaines, pour appuyer le civisme d'inspiration démocratique. Dans toutes les deux il s'agissait en effet de créer le langage politique moderne, entre l'héritage chrétien du Moyen Âge et les formules romantiques et puis positives du XIXe siècle.

Mots-clés: représentations antiques, idéologie monarchique, civisme.

Eul liric, Eul sapphic. Aspecte privind eul feminin în poezia lirică eolică

Florian Curtean

Rezumat. Studiul de față trebuie înțeles ca un punct de pornire pentru cercetări ulterioare de o mai mare amploare. Scopul principal al studiului este cel de a contura figura safică pornind de la analiza câtorva poezi sau fragmente ale unor poezii compuse de Sappho. Scopul secundar – efect inevitabil al abordării acestui subiect – este cel de a arunca o privire la condiția semenelor poetesei tocmai prin intermediul figurii acesteia. Rezultatele acestui studiu nu trebuie presupuse a fi nici definitive, nici general valabile pentru întreg spațiul elin. Studiul este compus din două părți, prima parte abordând probleme tehnice privind fie poezia lirică fie aspecte legate de viața poetesei, a doua parte constând în analiza propriu-zisă. Dialogul cu, analiza fragmentelor este una care ține cont atât de tehnicile specifice istoricului cât și de altele, supuse fiind analizei nu doar versurile și informațiile conținute de acestea, ci și felul de a scrie, de a compune, al poetesei. În urma analizei, dar și a privirii de ansamblu, figura safică pare a fi una rafinată, bine educată, stăpână pe sine și pe meșteșugul ei, liberă a iubi după placul inimii. Atât cât se poate discerne din cât a rămas din opera sa pare a indica despre Sappho că se simțea bine în pielea ei, și că era acceptată ca atare. Acest fapt la rândul său permite luarea în calcul a posibilității ca femeile epocii arhaice din Lesbos să fi avut mai multă libertate de mișcare decât se presupune în prezent. Acest fapt la rândul său dezvăluie câte ceva și despre societatea actuală.

Cuvinte cheie 6-8: Sappho, poezie lirică, artistă, exprimare, libertate.

Lyric, Sapphire. Some particularities Regarding the Feminine, in aeolic Lyric poetry

Florian Curtean

Abstract. This study is meant as a starting point for future, more in depth research. The main goal of this study consists of outlining Sappho's strongest features. This then means analyzing part of her poetry, regardless of the nature of the selected verses. Analyzing both whole poems and fragments of poems, and thus discerning some of Sappho's traits, we touch upon, inadvertently, a subsidiary point: taking a peek at how Sappho's peers in gender, i.e. women, might have been living their lives, or at least what might have been considered admissible for that time. The final conclusions of this study should be presumed neither as being definitive, nor generally tenable for all of Hellas. As it is, two parts make up the present study, one regarding general issues such as the life of Sappho or those concerning lyric poetry as a genre, and a second one consisting of the analysis itself. The interaction with the poetry considers both a typical historian's approach and newer, less orthodox ones, such as Sappho's m.o. Following these steps, the results lend themselves to quite an unexpected interpretation. Sappho turns out to be sophisticated, well-bred, sure of herself and of her craft, free to love to her heart's content. As much as one may discern

from her surviving works, Sappho seems to be at ease, comfortable with what and how she writes about, and more so, that she was acknowledged as such. This in turn allows for the possibility of women in ancient Lesbos having more freedom than we have come to believe, which in turn might reveal more about our own society.

Keywords: Sappho, lyric poetry, artist, self expression, freedom.

The Image of the Providential Leader of the Romantic Period in the Romanian Countries – Imagological Analysis of the Leader Tudor Vladimirescu

Tudor Neamțu

The period covered by this research is a stormy one, with crises, wars and scourges of all kinds that generated outbreaks of collective insecurity. On the background of the onset of Romanticism and of the nationalist ideology this climate of anxiety anticipated the historical ascent of charismatic leaders. In the political mentality of the Romanian countries in the period 1821-1828, the providential leaders appear to be predestined characters, endowed with exceptional qualities which assure them a fabulous trajectory, but who fail to carry out their mission. Although the messianic expectations imagined another historical course, much more idealistic, everyday realities apparently turned against the prophetic predictions. The vicissitudes of more than a century of Phanariotism were followed by a devastating Turkish invasion, a terrible famine, a financial crisis, all of which accompanied by two epidemics of plague between 1824 and 1826.

The revolutionary movement led by Tudor Vladimirescu seemed to offer a firm solution for emancipation and liberation, as long as it was led by the Saviour Hero who exercised his supreme authority as a leader of the masses. This saviour, a symbol of youth and dynamism, an archetype of Alexander, subjugated and dominated the crowds and instigated an immediate explosion. Tudor Vladimirescu does not offer protection, but an urge for departure, a signal of adventure. Once he had disappeared, the entire structure collapsed, but the revolutionary ideals continued to ferment in the minds of the society.

However, the image of this leader manages to impress through the multitude of both positive and negative instances in which he found himself. In the popular mentality, the image of Tudor Vladimirescu is an alternative to the real one, and in the context of revolution and its vicissitudes it has acquired a symbolic value. Thus, they overlooked the cruelties, the tensions and hardships of those times, and they created a sentimental archetypal image of a just and lawful leader, an embodiment of the providential man.

Keywords: Tudor Vladimirescu; providential leader; imagology; revolutionary movement, the collective mentality, romantic hero.

Meșteșugari români între tradiție și modernitate (secolele XII-XX)

Alexandrina Mircea

Rezumat. Studiul subliniază importanța tematicii pentru istoria economică românească dintr-o perspectivă a trecerii în revistă a evoluției activității meșteșugărești în spațiul românesc.

În mod special se dezbate aspecte ce vizează transformările suferite de activitățile productive, modificări determinate de noile invenții și inovații tehnice venite dinspre Apus, cadrul legislativ impus și regimul politic instaurat. Odată implementate, toate acestea vor modifica întreaga activitate meșteșugărească afectată și de concurența industrială și de consumatorii care nu se mai mulțumesc cu ceea ce se oferea, ci devin din ce în ce mai pretențioși, mai selectivi în oferte. Industria manufacturieră, de inspirație turco-fanariotă sau austriacă, s-a dezvoltat în spațiul românesc, deși la o scară redusă față de alte regiuni ale Europei. Existența ei a fost însă profund marcată de regimul comunist care începea la 11 iunie 1948 naționalizarea fabricilor și atelierelor de producție. Această măsură legislativă va avea ca principal efect pierderea conștiinței de sine a unei ramuri productive clădite pe parcursul mai multor secole de existență.

Ca atare, în studiul de față, se dorește radiografierea unui fenomen complex referitor la meșteșugul românesc, menit să întregască panorama istorică a meșteșugurilor în întreg spațiul european.

Cuvinte cheie: bresle, meserii și meșteșuguri, transformări de ordin economic și legislativ, secolele XII-XX, spațiul românesc

Artisans roumains entre tradition et modernité (XII-XX siècles)

Alexandrina Mircea

Sommaire. L'étude souligne l'importance du sujet pour le roumain histoire économique à partir d'un point de vue de l'évolution de l'activité de dépistage dans le métier de l'espace roumain. En particulier, il vise à rendre les aspects débat soutenu des activités productives, les changements causés par les nouvelles inventions et innovations techniques venant de l'Ouest, le cadre juridique établi, le régime politique imposé. Une fois mis en œuvre, tout cela va changer l'ensemble de l'activité artisanale et de la concurrence industriels concernées et les consommateurs ne se contentent plus ce qui est offert, mais sont de plus en plus exigeant, plus sélectif dans les offres. Fabrication, d'inspiration turque- phanariote ou autrichienne, développée dans l'espace roumain, quoique sur une plus petite échelle que les autres parties de l'Europe. Mais son existence a été profondément marqué par le régime communiste qui a débuté la nationalisation des usines et des ateliers de production, à partir de Juin 11, 1948. Cette mesure législative sera principalement l'effet de la perte de conscience de soi de branches productives construite sur plusieurs siècles d'existence. Par conséquent, dans cette étude, l'auteur propose la radiographie d'un phénomène complexe sur l'art roumain, destiné à compléter le panorama historique de l'artisanat dans toute l'UE.

Mots-clés: guildes, métiers et l'artisan, changements économiques et législatives, les XII-XX siècles, l'espace roumain.

Educația militară – factor decisiv în formarea caracterelor ostășești la începuturile armatei române moderne

Marius Pop

Rezumat. Acest studiu este destinat educației militare și rolului pe care l-a avut aceasta la începuturile armatei românești moderne în formarea caracterelor ostășești de orice natură. După cum s-a putut observa în rândurile de mai sus, educația militară se împarte în mai multe subcategorii, în funcție de necesitățile celui care educă, dar mai ales a celui care urmează să fie educat. Algoritmul educațional devine unul tot mai diversificat o dată cu trecerea anilor pentru tânăra armată românească. Necesitatea de a fi pregătit, experiențele frontului, miza serviciului activ, au declanșat mecanismul educațional de care aveau nevoie atât cei care urmau să instruiască, cât și cei care urmau a fi instruiți. După prezentarea diferitelor tipuri educaționale, a urmat o scurtă prezentare celor care se ocupă de procesul educativ – ei trebuind să fie modele demne de urmat în orice fel de situații – mijloacele de care dispun și pe care le întrebuințează în procesul instructiv-educativ, iar apoi fiind vizați cei asupra cărora se răsfrânge actul educațional, cu aptitudinile și calitățile lor, necesare pentru a fi buni ostași.

Cuvinte cheie: educație militară, soldați, război, proces educațional, armată română.

The Military Education – A Decisive Factor in the Process of Forming the Military Personality of the Beginning of the Modern Romanian Army

Marius Pop

Abstract. This study is addressed for military education and its role which had in the early modern Romanian army in any kind of soldierly character formation. According to above lines the military education is divided into several subcategories, depending of the needs those who educate, but especially whom will be educated. The educational algorithm become more diversified after passage of years for the young Romanian army: need to prepared (trained), (war) front experiences, stake active service, unleashed the educational mechanism they needed, both those who were to train and those who were to be trained. The presentation of different educational types was followed by a short presentation those who deal with the educational process - they should be good models in any situation - means at their disposal and used by them in the instructive-educational process and then targeting those who will be affected by the educational act with their skills and qualities needed to be good soldiers.

Keywords: military education, soldiers, war, educational process, romanian army.

Ultimele castele de nisip. Căsnicia și familia în Anglia victoriană (1837-1901)

Brenda Bădică

Rezumat. În cursul domniei reginei Victoria, Anglia a suferit o serie de transformări graduale, care au afectat nucleul profund al societății: sistemul politic, religios, educațional și social. Este surprinzător să constatăm că, însoțită de o revitalizare a neopuritanismului, societatea victoriană și-a dezvoltat o imagine idealizată, nu numai despre sine, ci și despre cea mai sacră construcție a vieții private: căsnicia și familia.

Obiectivul studiului este să identifice cele mai proeminente trăsături ale acestor portrete romantice, rolul pe care-l avea fiecare membru al familiei și ce se întâmplă cu aceștia când se confruntau cu cea mai importantă piesă a instituției familiale: femeia. Este vorba de o analiză comparativă a unui subiect clasic, prin intermediul studiului mentalităților, care speră să ofere o altă perspectivă asupra complexității relațiilor sociale în epoca victoriană.

Cuvinte cheie: epoca victoriană, familie, mariaj, mentalități, tradiții.

The Last Sandcastles. Marriage And Family In Victorian England (1837 – 1901)

Brenda Bădică

Abstract. Over the course of Queen Victoria's reign, England underwent a set of gradual transformations that affected its innermost core, leaving nothing unchanged: neither its political system, nor its religious, educational, economic or social views. Coupled with a revitalised surge of Neo-Puritanism, it can be hardly surprising that the Victorian society developed its own idealised images of not only itself, but also of the most sacred building blocks of Private Life: Marriage and Family, and the intricate connections between its members. The object of this study is to endeavour to delineate the most prominent traits of these romanticized portraits, the roles they amounted to regarding each family member, the truth behind them, and what happened to them when confronted with the marked change of the cornerstone of the Family institution: Woman. In short, a comparative approach to a classic subject pertaining to the study of mentalities, which hopes to shed yet another speck of light on the staggering complexity of the social workings of the Victorian age.

Keywords: Victorian age, family, marriage, mentalities, traditions.

The Teutonic Order in Transylvania

Pósán László

Abstract. The study traces the activity of the Teutonic Order in Transylvania from the issuance of the latter's patent of 1211 by Andrew II., King of Hungary and subsequent settlement to the expulsion of the Knights in 1225- It offers a detailed analysis of the causes and possible motivations for inviting into the Kingdom of

Hungary the Order of Knights fighting primarily in the Holy Land . It also takes stock of the Knights' activities, privileges, settlement policies, their work in bulding fortifications, as well as their military successes against the Cumanians and in conquest. While relying on Hungarian royal as well as Papal documents the author makes an attempt at explaining why King Andrew II. eventually decided in 1225 to expel the Knightly Order from Burzenland by means of armed forces.